

Prof. dr. sc. ZRINKA JAJIĆ

ALGODISTROFIČNI SINDROM

Priručnik za bolesnike

Hrvatska liga protiv reumatizma
Zagreb, 2004.

Prof. dr. sc. ZRINKA JAJIĆ

ALGODISTROFIČNI SINDROM

Priručnik za bolesnike

Hrvatska liga protiv reumatizma
Zagreb, 2004.

**HRVATSKA LIGA PROTIV REUMATIZMA
BIBLIOTEKA - PRIRUČNICI ZA BOLESNIKE
ALGODISTROFIČNI SINDROM**

Napisala:

Prof. dr. sc. ZRINKA JAJIĆ

Klinika za reumatologiju, fizikalnu medicinu i
rehabilitaciju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu,
KB "Sestre milosrdnice",
Referentni centar za upalne reumatske bolesti
Ministarstva zdravstva RH
Vinogradska 29, Zagreb

ISBN 953-6988-09-7

Izdavač:

Hrvatska liga protiv reumatizma, Zagreb,
Vinogradska cesta 29
www.reuma.hr

Računalni prijelom:

Zvonimir Barišić

Tisak:

Alfej knjige d.o.o. – Zagreb, Kušlanova 10, www.alfej.hr

Priručnik je tiskan uz novčanu potporu
Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi RH
Tiskanje dovršeno u prosincu 2004. godine.

PREDGOVOR

Ovaj Priručnik za bolesnike sadrži mnoga interesantna pitanja u svezi sa sindromom algodistrofije. Prikazat ćemo što više spoznaja o ovom stanju. Pokušat ćemo objasniti načine kako dijagnosticirati sindrom algodistrofije i kako ga liječiti. Međutim, kako sindrom odlikuju brojni znakovi kliničke slike i to u različito vrijeme trajanja bolesti, neophodno je potrebno poznavati te znakove bolesti. Algodistrofični sindrom karakteriziran je različitim poremećajnim funkcijama mišićno-koštanog sustava, kože i krvožilnog sustava. Zahvaća različite dijelove tijela. Vrlo je važno rano prepoznati algodistrofični sindrom i početi ga liječiti.

Prof. dr. sc. Zrinka Jajić

I. ŠTO JE ALGODISTROFIČNI SINDROM?

Algodistrofični sindrom je stanje koje nije u cijelosti jasno i često nastaju teškoće u postavljanju dijagnoze. Činjenica je da sindrom nije rijedak napose kod odraslih ali se može pojaviti i u djece.

Glavno obilježje sindroma je bol koja je stalna i često se javlja u obliku pečenja. Najčešće se javljaju umjereni i blagi oblici, a teški oblici dovode do invalidnosti i teško se liječe.

II. KRATKI POVIJESNI PREGLED

U opisu sindroma koristili su se kroz povijest različiti nazivi. Početkom 20. stoljeća, stanje se je zvalo "Sudeckova atrofija" zbog značajnih zapazanja i opisa kliničke i radiološke slike hamburškog kirurga Sudeck (1866–1945). Kasnije se sindrom zvao "algodistrofija" ili u engleskom jezičnom području "refleksna simpatička distrofija". U posljednje vrijeme govori se o "kompletnom regionalnom bolnom sindromu". U na-

---

šoj zemlji bolest nosi ime "algodistrofični sindrom", ili "algodistrofija".

III. ŠTO UZROKUJE ALGODISTROFIČNOG SINDROMA?

Uzrok sindroma nije poznat. Vjerojatno postoji nekoliko uzročnih faktora koji se u to upliću. Računa se da ih ima preko trideset. Jedan od njih igra ulogu "okidača" u datom momentu za izazivanje sindroma. Često puta nastaje nakon prijeloma bilo koje kosti u našem tijelu ili nakon pretrpljene ozljede mekog tkiva ili neke upale (zgloba, pluća). Nakon djelovanja nevedenih čimbenika, u svih ljudi, ne nastaje algodistrofija. U nekih ljudi sindrom se razvije bez uočljivog uzroka.

Živčana vlakna imaju određenu funkciju (osjetnu, motoričku, vegetativnu) i kada su zahvaćena vegetativna vlakna koja se zovu i "simpatična" vlakna, razvije se algodistrofični sindrom. Ovaj sustav ima opet niz funkcija u našem tijelu, npr. simpatikus regulira kožnu temperaturu i prokrvljenost mekih tkiva na rukama i nogama.

Liječnik će u svakom slučaju nastojati naći pravi uzrok i provesti odgovarajuće liječenje.

IV. KOJI DIO TIJELA JE ZAHVAĆEN U ALGODISTROFIČNOM SINDROMU?

Dijelovi tijela koji su najčešće zahvaćeni algodistrofičnim sindromom su ruka, zapešće, stopalo i nožni zglob ili koljeno. Malokada je zahvaćen cijeli ud (ruka, noga). U nekim slučajevima započinje na ramenu i kasnije širi se na cijelu ruku. Opisan je sindrom i na kralježnici, na čeljusti te i na ostalim mjestima, gdje se pojedini dijelovi uda preskaču.

V. KOJI SU ZNAKOVI ALGODISTROFIČNOG SINDROMA?

Najvažniji znak sindroma je bol. Neki bolesnici zbog toga mogu biti frustrirani ili depresivni napore ako neznaju uzrok boli. U nekim slučajevima algodistrofični sindrom može imati duboki učinak na život osobe utječući na njegovu svakodnevnu aktivnost.

Područje tijela koje je zahvaćeno algodistrofičnim sindromom postaje jako osjetljivo na dodir. Dodir zahvaćenih područja nastaje jaka bol. Boja i temperatura kože bitno se razlikuje od nezahvaćene strane. Ove promjene često va-

---

riraju. U početku razvijenog sindroma, koža je toplija a kasnije kroz 3 mjeseca ili dulje postaje hladnija. Zahvaćeno područje je otečeno u početku je crveno, a kasnije plave boje. Kada algodistrofični sindrom traje dugo (6 mjeseci i dulje) zahvaćeno područje oslabi i propada a pokret se u tom dijelu slabije izvada ili je nemoguć.

VI. KAKO SE ALGODISTROFIČNI SINDROM MOŽE DIJAGNOSTICIRATI?

Algodistrofični sindrom ponekad je teško dijagnosticirati. Ovo je djelomično vezano za činjenicu što ne postoji specifičan test koji bi mogao kazati da li se radi ili ne radi o algodistrofičnom sindromu. Liječnici postavljaju dijagnozu uglavnom na osnovu znakova koji su razvijeni kod bolesnika i na osnovu fizikalnog ispitivanja.

Neki testovi mogu biti korisni za dijagnozu i to

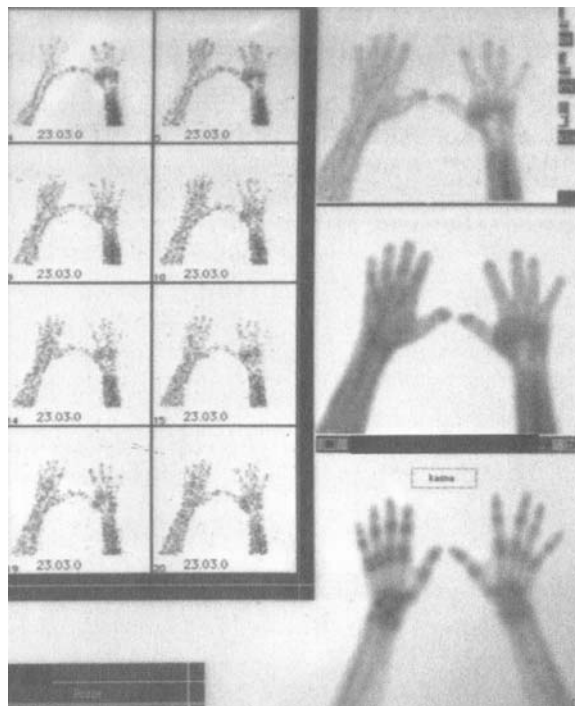
1. rentgenska slika koja pokazuje mrljastu osteoporozu,
2. scintigrafija koja pokazuje nepravilnosti u vezivanju radioizotopa,

6

---

3. krvna slika pomoću koje se može isključiti druga stanja. Ona je normalna kod algodistrofičnog sindroma,

---

4. katkada "blokiranje" simpatičkog živčanog sustava s lokalnim anestetikom može koristiti kao dijagnostički test. Ako ova "simpatična blokada" smanji bol dokaz je da je simpatički sustav uključen u algodistrofični sindrom.

VII. KOLIKO DUGO TRAJE ALGODISTROFIČNI SINDROM?

Algodistrofički sindrom traje različito dugo. U nekim slučajevima traje do tri mjeseca i u blagim slučajevima prolazi bez ostatka nekih komplikacija. U srednje teškim i teškim slučajevima traje 3 do 6 mjeseci, a teškim slučajevima od 6 do 12 mjeseci. U tim slučajevima razvija se manji ili veći stupanj trajnog invaliditeta.

VIII. DA LI SE MOŽE LIJEČITI ALGODISTROFIČNI SINDROM?

Algodistrofični sindrom se može liječiti. Važno je rano postavljanje dijagnoze i što ranije liječenje. Algodistrofični sindrom koji traje dugo, teško se liječi.

U liječenju se koriste analgetici, fizikalna terapija i blokada simpatikusa.

Fizikalna terapija se koristi sama ili s drugim oblicima liječenja. Od fizikalne terapije koriste se elektroterapijski postupci (TENS, dijadinamske i interferentne struje) i vježbe kako bi se prevenirala ukočenost zglobova i mekog tkiva.

Može se davati i simpatička blokada s lokalnim anestheticima.

U programu liječenja, koje je obično dugotrajno, traži se strpljivost i bolesnika i liječnika.

IX. ZAKLJUČAK

Uzrok algodistrofičnog sindroma je često nejasan. Liječenje uvijek nije uspješno napose kada se s njime počinje kasno. Uvijek se, u nejasnim slučajevima, bolesnik mora obratiti liječniku zbog pregleda i postavljanja ispravne dijagnoze. Samo se tada može provesti ispravna i uspješna terapija.

Informacija o Hrvatskoj ligi protiv reumatizma

Hrvatska liga protiv reumatizma neprofitna je udruga građana koja ima socijalno-edukativni i promidžbeni karakter, a okuplja bolesnike s reumatskim bolestima, liječnike specijaliste i druge zdravstvene djelatnike koji se bave tom problematikom.

Liga je utemeljena 1992. godine kao pravni sljednik Društva reumatičara grada Zagreba koje je djelovalo od 1982.godine. Sjedište Hrvatske lige protiv reumatizma je u Klinici za reumatologiju, fizikalnu medicinu i rehabilitaciju KB »Sestre milosrdnice« u Zagrebu. Udruga ima svoje županijske ogranke u Zagrebu, Čakovcu, Puli, Splitu, Rijeci, Zadru i Krapinskim topicama.

Hrvatska liga protiv reumatizma izdaje svoje glasilo «Reuma», koje izlazi dva do četiri puta godišnje u 2500 primjeraka i besplatno se dostavlja svim članovima Lige. Tijekom godine održavaju se i predavanja za članove Lige i druge zainteresirane.

Prema odluci Upravnog odbora od 20. studenog 2001. godišnja članarina za Hrvatsku ligu protiv reumatizma iznosi 30 kuna, a šalje se na žiro-račun Lige: 2360000-1101437688 kod Zagrebačke banke Zagreb. Molimo vas pri uplati članarine u rubrici "Poziv na broj" upišete JMBG člana Lige za kojeg se vrši uplata.

Pozivamo sve zainteresirane da se učlane u Hrvatsku ligu protiv reumatizma te da svojim aktivnim sudjelovanjem doprinesu što uspješnijem radu ove udruge. Za dodatne informacije javite se na adresu: Hrvatska liga protiv reumatizma, Vinogradska 29, 10 000 Zagreb, tel: 01 37-87-248.

Posjetite nas na našoj web adresi

www.reuma.hr

ISBN 953-6988-09-7